

УДК: 617.7:636.7:636.8

ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДІВ ЛІКУВАННЯ ДРІБНИХ СВІЙСЬКИХ ТВАРИН, ХВОРИХ НА ГЛАУКОМУ

М.Г. Морозов, канд. вет. наук, доцент

Одеський державний аграрний університет

В статті наведено результати комплексного лікування глаукоми у собак з використанням очних крапель різних виробників.

Ключові слова: глаукома, внутрішньоочний тиск, очні краплі.

Хвороби очей у собак зустрічаються досить часто, а наслідком перехворювання є зниження гостроти зору, часткова або повна сліпота тварин. До причин, які викликають захворювання очей, належать механічні, фізичні, хімічні, біологічні подразники, а також велика група інфекційних та інвазійних захворювань [1,2].

На даний момент безперервно зростає інформація про нові лікарські препарати. Широке впровадження в офтальмологічну практику нових хіміотерапевтичних засобів, які впливають на обмін речовин, відновлюють порушену трофіку тканин ока, а також імуномодуляторів, нейромедіаторів та інших засобів дозволило значно покращити якість лікування захворювань очей, попередити ускладнення та зменшити кількість рецидивів[3,4].

При проведенні раціональної фармакотерапії захворювань очей необхідно враховувати наступні особливості лікарських засобів: їх засвоєння, або проникнення медикаменту після його введення в тканини ока, розподілення в тканинах ока, тривалість знаходження та швидкість виділення препаратів з організму (фармакокінетика); зміна ліків в тканинах ока, тобто метаболізм, вплив на фізіологічні, біохімічні, біофізичні та патофізіологічні процеси в клітинах і тканинах ока (фармакодинаміка); взаємний вплив ліків при комбінованому або послідовному їх застосуванні [5,6].

Серед хірургічної патології згідно результатів наших досліджень хвороби очей у дрібних тварин становлять 20,3%. Частіше всього серед хвороб очей реєструються захворювання кон'юнктиви 34,8%, рогівки 22,8% та повік 18,0%.

Згідно з даними літератури широко розповсюдженою патологією серед дрібних домашніх тварин є глаукома. Глаукома (гідрофтальм) – підвищення внутрішньоочного тиску яке зумовлене патологією ока та виникає внаслідок порушення відтоку внутрішньоочної рідини.

У точнішому варіанті глаукома (Glaucoma) - це ціла група очних захворювань із специфічною етіологією що супроводжуються підвищенням внутрішньоочного тиску, з різною етіологією і терапією.

Клінічно глаукома проявляється васкулярною ін'єкцією, корнеальним набряком, хронічним переднім увеїтом а в деяких випадках можливе ненормальне положення кришталика і зниження зору. Іноді у собак можна спостерігати мідріазис і прогресуючу буфтальмію.

Етіологічно розрізняють глаукоми (що виникають як основні розлади ліквородинамічних характеристик водного середовища ока) і вторинні (що проявляються на тлі якого-небудь основного захворювання).

Встановлено, що у 30% собак спостерігається посттравматичне підвищення

внутрішньоочного тиску, яке можливо нормалізувати протягом 1-2 тижнів.

Відомо також, що деякі породи собак генетично схильні до виникнення глауком, як первинних, так і вторинних. Такими породами є американські кокер спанієлі, жорсткошерстні фокстер'єри, тойпуделі, тер'єри Бостона, малі пуделі, лабрадор-ретривери сибірські лайки, басет-хаунди, бігли і собаки змішаного походження.

Лікування первинних глауком на даний момент розроблене в достатній мірі і включає застосування лікарських препаратів декількох груп, в основному препаратів – міотиків. Широко використовуються інгібітори карбоангідази, β -адреноблокатори, симпатоміметики, аналоги простагландинів та осмотичні діуретики [2;7].

Мета роботи. Вивчити розповсюдження глаукоми та порівняти терапевтичну ефективність очних крапель різних виробників, які використовуються для зниження внутрішньоочного тиску при глаукомі.

Матеріал і методи досліджень.

Дослідження було проведено на 14 собаках з клінічною картиною глаукоми, які надходили до клініки факультету ветеринарної медицини Одеського державного аграрного університету протягом 2009-2010 років.

Причиною виникнення глаукоми в більшості випадків були травми очного яблука. В окремих випадках причину виникнення захворювання з'ясувати не вдалося, тому що власники тварин не могли чітко назвати термін виникнення хвороби.

Для постановки діагнозу користувалися такими методами: збір анамнезу, комплексне обстеження тварини, офтальмологічне дослідження (огляд органа зору, пальпація, кератоскопія, офтальмоскопія, дослідження боковим фокусним освітленням, тест з використанням флуоресцеїну, тонометрія).

При клінічних дослідженнях, також звертали увагу на стан повік і тканин навколо рогівки та склери, а також на інтенсивність слізної секреції та характер ексудату.

Лікування хворих тварин проводилося з урахуванням характеру і давності патологічного процесу та індивідуальних особливостей.

Для лікування глаукоми нами було вибрано три види очних крапель. Очні краплі пілокарпіну гідрохлорид, арутімол та траватан які використовуються для зниження внутрішньо очного тиску в гуманній медицині.

Результати досліджень.

При вивченні розповсюдження глаукоми нами обстежено 214 голів дрібних домашніх тварин із захворюваннями очей, серед яких виявлено з діагнозом глаукома 14 собак і 3 кішки. Тобто, згідно наших досліджень, серед захворювань очей глаукома складає 7,9%. Також нами встановлено, що у кішок вік виникнення захворювання коливався від 3 місяців до 1,5 року. У собак частіше хворіють тварини віком старше п'яти років.

Встановлено схильність до захворювання на глаукому у таких порід - пекінес, мопс, пудель.

Для лікування собак з клінічною картиною глаукоми використовували комплексне лікування. Паралельно із протиглаукоматозними краплями призначали сечогінні та болезаспокійливі фармакологічні засоби.

Зазначені препарати, які ми призначали хворим тваринам, не спричиняли

негативних явищ зі сторони очного яблука, а також з боку серцево-судинної та дихальної систем.

Результати комплексного лікування глаукоми у собак наведено в таблиці.

Як видно з таблиці, внаслідок застосування вище зазначених схем лікування глаукоми, в першій групі тварин, де використовували очні краплі пілокарпіну гідрохлорид, у 2 собак (50%) відбулося стійке зниження внутрішньоочного тиску до норми 10-30 мм рт.ст. Термін лікування, до отримання стійкого зниження внутрішньоочного тиску, в цій групі становив 12 ± 2 доби. У 2 тварин (50%) першої групи виникли незворотні зміни очного яблука їм було проведено енуклеацію.

В другій групі собак, для лікування глаукоми яким використовували очні краплі арутімол стійке відновлення внутрішньоочного тиску зареєстровано у 4 собак (80%), у однієї тварин (20%) виникли незворотні зміни очного яблука, їй було проведено енуклеацію. Термін лікування, до отримання стійкого зниження внутрішньоочного тиску, в цій групі становив 7 ± 3 доби.

У третій групі тварин де для лікування глаукоми використовували очні краплі траватан стійку нормалізацію внутрішньоочного тиску нами встановлено у 5 тварин (100%), ускладнень в цій групі тварин не спостерігалось. Термін лікування, до отримання стійкого зниження внутрішньоочного тиску, в цій групі становив 4 ± 2 доби.

Згідно отриманих нами даних найкращий лікувальний ефект отримано в групі тварин, де для лікування глаукоми використовували препарат траватан.

Висновки

1. Глаукома серед захворювань очей у дрібних тварин, складає 7,9%.
2. Терапевтична ефективність комплексного лікування глаукоми у собак з використанням препаратів пілокарпіну гідрохлорид, арутімол та траватан становить 78,5%.
3. Термін комплексного лікування травматичної глаукоми з використанням препарату траватан, в порівнянні з пілокарпіну гідрохлоридом та арутімолем, скорочується відповідно на 8 та 3 доби, і дає можливість уникнути енуклеації очного яблука.

Таблиця. Ефективність лікування глаукоми у собак

Схема лікування	К-ть тварин, гол.	Термін стійкого зниження ВОТ, діб	Вилікувалося			
			Без ускладнень		З ускладненнями	
			гол.	%	гол.	%
1. пілокарпіну гідрохлорид; 2. аналгін 3. фуросемід	4	12±2	2	50	2	50
1. арутімол; 2. аналгін 3. фуросемід	5	7±3	4	80	1	20
1. траватан; 2. аналгін 3. фуросемід	5	4±2	5	100	-	-
Всього:	14	-	11		3	-

Список літератури.

1. Братюха С.И. Болезни ваших питомцев. - К.: Альтерпрес, 1995.-335 с.
2. Риис Р.К. Офтальмология мелких домашних животных. – М.: ООО «Аквариум-Принт», 2006. – 280 с.
3. Ветеринарно-медицина офтальмологія / В.Б. Борисевич, Б.В. Борисевич, О.Ф. Петренко та ін. – К.: Арістей, 2006. – 212 с.
4. Ерошевский Т.И., Бочкарева А.Л. Глазные болезни. - М.: Медицина, 1977.-264 с.
5. Нанотехнологія у ветеринарній медицині / В.Б. Борисевич, Б.В. Борисевич, В.Г. Каплуненко та ін. – К.; ТОВ «Наноматеріали і нанотехнології», 2009. – 232 с.
5. Авроров В.Н., Лебедев А.В. Ветеринарная офтальмология. - М.: Агропромиздат, 1985.-271 с.
6. Шилкин А.Г., Коенкин Е.П., Черноусова И.В. и др. Сравнительная оценка терапевтического действия новых офтальмологических антибактериальных препаратов в лечении воспалительных заболеваний конъюнктивы и роговицы у домашних животных // Материалы восьмого международного конгресса по проблемам вет. медицины мелких домашних животных. - М.: ЗАО «Издательский Дом». - 2000. - С. 133-137.
7. Лебедев А.В., Черванев В.А., Трояновская Л.П. Ветеринарная офтальмология. – М.: Колос, 2004. – 200 с.

Сравнительная эффективность методов лечения мелких домашних животных, больных глаукомой. Морозов Н.Г.

В статье приведены результаты комплексного лечения глаукомы у собак с использованием

глазных капель разных производителей.

Ключевые слова: глаукома, внутриглазное давление, глазные капли.

Comparative efficiency of methods of treatment of shallow domestic жш-вотных, patients by glaucoma. Morozov N.G.

In the article results over of holiatry of glaucoma are brought for dogs with the use of eye drops of different producers.

Key words: glaucoma, ophthalmotonus, eye drops.